

"הדבש, שרומז על שלימות הגילוי דפנימיות התורה לעתיד לבוא" (חמשה עשר בשבט ה'תשנ"ב)

פרשת מקץ

עריכת שולחן מול הדלקת הנר

חנוכה, הוא חג ששונה מכל החגים, בכל החגים כולם ישנו צווי של סעודה: לחם, מים, (בשר) ויין, ואילו בחנוכה עיקר היום - טוב הוא לא בסעודה, אלא בהדלקת הנרות! אחד הטעמים לכך הוא שנס חנוכה היה בניצחון רוחני כנגד היוונים שרצו "להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך".

אמנם, כל ענייניהם של בני ישראל הם רוחניים, אפילו מוצרי המזון הבסיסיים ביותר שאנו אוכלים: הלחם והמים - נמשלו לתורה. כשיהודי אוכל או שותה אותם ניכר שהם 'משל' לתורה, ובפרט באכילה ובשתיה בשבתות וימים טובים - שהיא מצווה. אולם עצם ההדגשה בחנוכה על החלק הרוחני (-הדלקת הנר) מראה את החידוש שבחג זה, ועד כמה הוא נעלה אפילו יותר מהחלק הרוחני שבחגים האחרים.

המיוחד בשמן יותר מהיין

אמנם הלחם והמים נמשלו לתורה, אולם הם מרמזים על הנגלה שבתורה. וכשם שבגשמייות לא ניתן לחיות בלי מוצרים אלו, כך ברוחניות העניינים חייבים ללמוד את הנגלה שבתורה ולדעת את ההלכות על מנת לקיימם למעשה. לעומתם, היין והשמן - רומזים על חלק הנסתר ('רזין') שבתורה. שניהם - גם היין וגם השמן - מביאים חיות ותענוג גם ברוחניות, שכן הם הגורמים לחיות ותענוג בקיום מצוות התורה מתוך יראה ואהבה לה'.

היין, בגשמייות, הוא משקה (חשוב) שניתן לשתות אותו בפני עצמו, שותים אותו בזמנים מיוחדים, והוא מביא חיות ותענוג. ברוחניות הרי הוא מרמז על חלק הנסתר בתורה ששייך לגילוי. ולעומתו השמן - אינו ראוי לשתיה בפני עצמו (ואף יכול להזיק), ולכן מערבים ממנו מעט מאוד במאכלים אחרים, והוא נספג ומפעפע בהם. כך ברוחניות נמשל השמן ל'רזין דרזין' שבתורה שהם למעלה מגילוי. כעת נבין עוד יותר את מעלתו של חג החנוכה, שלכן הוא נחגג דווקא בהדלקת השמן ולא בסעודה, ומדוע הנרות בו אסורים בשימוש "אלא לראותם בלבד": חג החנוכה כולו קשור עם שמן, שמן שבתורה, על כל מה שאמרנו בקשר אליו.

לזכור שה' נתן את התורה

לכאורה, תמוה מדוע דווקא חנוכה, שהוא חג מדרבנן, וארע בזמן של חושך רוחני, הגיע לדרגה כה גבוהה - נעלית יותר מכל החגים עליהם אנו מצווים מן התורה. אולם, מכיוון שככל שמתגבר החושך בעולם - הולך ומתגבר גם האור, הרי ברור שדווקא בחנוכה, כאשר החושך הרוחני בעולם גבר - היה צורך שיתגלה ויודגש יותר ה'מאור' שבתורה, השמן שבה.

מלחמת היוונים היתה, "להשכיחם תורתך". הם הבינו את השכל והיופי שבתורה, ולכן התנגדו לעל-שכלי שבתורה - לקדושתה. קדושה זה מעל השכל, זו התבטלות, ולכן הם התנגדו. וכפי שאנו אומרים בתפילה, שמטרת היוונים היתה: "להשכיחם תורתך", ללמוד תורה, אך לא כתורת ה'! כאשר לומדים רק את הנגלה שבתורה, ורואים את יפיה וחכמתה המדהימים, ניתן חלילה להגיע למצב כזה: מעריכים את ה"שכל" שבתורה, אך בלי לזכור את קדושתה.

הכח שהיה ליוונים להלחם בתורה בא מכך שאת עניין החכמה והיופי יש להם. יווגית זו שפה יפה, ולמעשה השפה היחידה בה ניתן לתרגם את התורה כראוי, אולם החכמה היווגית היא חכמה חיצונית, היונקת מן הקדושה-ונלחמת בה. לכן יום תרגום התורה ליווגית (תרגום השבעים), היה יום קשה כל כך (כיום שנעשה בו העגל), שכן זה נעשה בשביל תלמי המלך, ונותן את המקום לחשש שמא יוצל אחר כך לרעה (מה שבאמת קרה בפועל).

לכן הנס נעשה דווקא בשמן - כיוון שהתנגדות היוונים הייתה דווקא לקדושת התורה, ל'שמן' שבה. אפשר ללמוד את הנגלה שבתורה, ולשכוח מהקב"ה, אך כשמערבים ב'אוכל' (נגלה), את ה'שמן' שבתורה, את ידיעת האלוקות, הרי פנימיות התורה (השמן) מאירה בכל הסביבה באופן כזה, שאף המורדים בה' נמשכים ומגיעים לאלוקות.

הדורות השתנו...

גם לאחר נס חנוכה, עדיין עיקר הלימוד היה בנגלה שבתורה (לחם ומים), ורק יחידי סגולה, עסקו בתורת הנסתר. חנוכה גרם רק שבלימוד הנגלה שבתורה, ירגישו את **פעולת** השמן (הנסתר, הפנימיות) שחודר ומפעפע בו - שתהיה הידיעה וההרגשה שהתורה היא תורתך, תורת ה'. אך, ככל שגבר החושך, התגלה גם האור - השמן עצמו.

כיום, כפי שמגדיר זאת האריז"ל: "מותר ומצווה לגלות זאת החכמה". ואכן לימוד ה'שמן' שבתורה הלך והתגבר. תחילה, לימוד הנסתר לא היה באופן של הבנה והשגה, ורק מי"ט כסלו, חג גאולתו של האדמו"ר הזקן (מיסד שושלת חב"ד), ויום ראש השנה לחסידות, הפך לימוד החסידות ('נסתר שבתורה') ללימוד בפני עצמו בהבנה והשגה מתוך הרחבה וביאור (אם כן, עיקר עניינו של חנוכה, בא לידי ביטוי דווקא מי"ט כסלו).

כשהחושך גבר עוד יותר, בתקופת האדמו"ר הרש"ב (רבי שלום בער), קמה תנועת 'מפיצי ההשכלה' (- שרצו להוריד את העם מדרך התורה) וכנגד, יסד הוא את ישיבת תומכי תמימים, בה לומדים כחלק מסדר הלימוד היומי הרגיל את תורת החסידות. בזמן בנו, האדמו"ר הקודם, רבי יוסף יצחק, כשהחושך גבר יותר, הוקמו ישיבות כאלו בכל חלקי העולם. ובימינו, כשהחושך

בזכות נשים: 0523.973.770 DvashMalchus@gmail.com

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

"הדבש, שרומז על שלימות הגילוי דפנימיות התורה לעתיד לבוא" (חמשה עשר בשבט ה'תשנ"ב)

הגיע לשיאם בלתי נתפשים תורת החסידות אף מתורגמת ומופצת בכל העולם כולו. אור השמן שבתורה מאיר לא רק "על פתח ביתו מבחוץ", אלא אף בתוך החוץ עצמו נובעים מעיינות החסידות ומאירים לסביבה כולה. בעומק יותר הסבר הדבר הוא לא רק 'משום שהחושך מתגבר - מתגבר גם האור', אלא מכיוון שמתקרבים יותר ויותר לביאת משיח צדקנו (עליו נאמר "בשמן קדשי משחתיו"). ועל ידו יהיה גילוי עיקר פנימיות התורה, ועיקר לימוד התורה יהיה אז בפנימיות התורה, הרי בפשטות הולך ומתגלה יותר ויותר חלק זה שבתורה. ולמעשה זו גם הסיבה שהחושך (הרוחני) מתגבר - בגלל שמתגברים האור האלוקי והקדושה בעולם - מתקרבים לגאולה. ככל שמתקרבים לגאולה, מתגבר יותר ה'שמן', וכשהחושך "מרגיש" שסופו קרב הוא מתנגד בכל כוחו. את ההתקרבות לגאולה שבחנוכה ואת הקשר למשיח רואים בעצם העובדה שזהו חג של שמונה ימים (ו-8 נרות). המספר 8 בכלל קשור עם משיח: כינור של ימות המשיח - של שמונה נימים, ועוד. גם י"ט כסלו קשור עם משיח: מאז התחיל עיקר העניין של הפצת מעיינות החסידות, כפי שאמר משיח לבעש"ט - שהוא יתגלה כשיפוצו מעיינות החסידות חוצה. ומאז ועד היום הולך ומתוסף, כאמור, בפעולות הפצה אלו, עד שהיום כבר צריך רק 'לפקוח את העיניים' ולראות ש'הנה זה מלך המשיח בא'.

רצף של גאולה

פרשיות השבוע בשבועות אלו מבטאות גם הן את עניין הגאולה: וישב: כמאמר רז"ל שרצה יעקב לישב בשלווה. בשלמות השלווה - כמו בימות המשיח, כיוון שהוא מצד עצמו כבר עשה את כל הדרוש והיה מוכן לביאת המשיח. מקץ: קשור ל'קץ הימים' - אחרית הימים, סוף הגלות, וגם 'קץ הימין' - ביטוי המרמז על תחילת הגאולה. ויגש: כשיהודה, ניגש ליוסף, ושניהם יחד מתחברים, כפי המפורט גם בהפטרה, שיחזקאל במראה הנבואה מחבר את יהודה ויוסף "לעץ אחד", ואז "ודוד עבדי נשיא להם לעולם" - הגאולה על ידי משיח שהוא מזרע דוד. ויחי: החיים הנצחיים של יעקב (וכל אחד ואחת מישראל המכונים על שם יעקב-ישראל). בעולם התחיה. מדוע קשורות דווקא פרשיות אלו לגאולה? כי הן קשורות ליעקב, כי יעקב, השלישי שבאבות, שייך לבית המקדש השלישי ולגאולה. עניינו של יעקב הוא תורה (כאשר אברהם-גמילות חסדים, ויצחק-תפילה), והתורה היא הנותנת את הכח להחדיר את הגאולה לעולם. שלמות המשכתו של יעקב היא על ידי יוסף שפעל את גילוי התורה דווקא במצרים (מקום של העלם רוחני גדול מאוד - ב'חוץ' הכי גדול), ולכן שייך גם יוסף לגאולה.

לא נסתפק בפחות!

כעת גם נבין את תשובת יעקב לפרעה בנוגע לשנותיו "...שלושים ומאת שנה, מעטים ורעים היו ימי שני חיי..." מה מעט כל כך ב-130 שנה, והרי מאז המבול נגזר על בני האדם לחיות רק עד 120? וחזן מזה - פרעה יכול בעצמו לדעת אם המספר הזה הוא מעט או הרבה! אלא שיעקב העביר כאן מסר חשוב מאוד לפרעה: השנים הללו כולן הן מעטות מאוד באיכות, שכן, כל עוד הגאולה לא הגיעה, ימיו חסרים ומועטים! ובפרט שמרגע שנולד יוסף - יעקב כבר היה מוכן לגאולה. את זאת הוא מודיע לפרעה: אל תחשוב שנסתפק בישיבה ב'טוב ארץ מצרים'. יש לנו פה מטרה: אנו יושבים כאן אך ורק כדי שהגאולה תהיה יותר בשלימות! כדי לברר את הניצוצות ולהגיע לגאולה - בתכלית השלמות. חיים נצחיים.

כל זמן שמשיח צדקנו לא בא בפועל ובגלוי... (מדברי הרבי בשיחה)

יש להוסיף מיום ליום בהענינים המביאים את הגאולה בפועל ובגלוי. ומהם: חיזוק האמונה התשוקה והצפיה לביאת המשיח, עד כדי כך, שנרגש אצלו שכל זמן שמשיח צדקנו עדיין לא בא בפועל ובגלוי, ימיו חסרים, כדברי יעקב שאפילו מאה ושלושים שנה הם "מעט" כיון שעדיין לא באה הגאולה בפועל.

"המעשה הוא העיקר" - ההוראות לפועל שמביא הרבי בשיחה

- להתחזק באמונה, בתשוקה ובצפיה לביאת משיח, עד הרגשה שכל עוד משיח לא בא - ימיו חסרים.
- להוסיף בלימוד והפצת השמן פנימיות התורה באופן ש'מאיר על ביתו מבחוץ'.
- להוסיף במבצע חנוכה כפשוטו - כולל התוועדויות של שמחה, דמי חנוכה וכיוצא בזה.

בזכות נשים: 0523.973.770 DvashMalchus@gmail.com

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד